

uutistiedote

EU:n Lissabonissa sijaitsevalta huumevirastolta

N:o 5/2000 – 11. lokakuuta 2000

**HUOMAA: JULKAISUVAPAA KESKIVIKKONA 11.10. KLO 12.00
(KESKI-EUROOPAN AIKAA)**

Vuosiraportti huumeiden käytöstä EU:ssa – 2000

HUUMEIDEN ONGELMAKÄYTTÖ – MUUTTUVAT SUUNTAUKSET

**Huumeasainoiden väärinkäyttäjistä tulossa
krooninen ja ikääntyvä väestönosa**

Huumeiden sekakäyttö lisääntyy

EU:n Lissabonissa sijaitseva huumevirasto (EMCDDA) on julkaissut tänään *vuosiraportin Euroopan unionin huumeongelmasta*. Sen mukaan huumeiden ongelmakäyttö EU:ssa on muuttumassa.

Riippuvuus heroiinista on yhä suuremmissa määrin ikääntyvän väestön krooninen ongelma. Heroiini-riippuvuuden lisäksi on havaittavissa kokaiinin ongelmakäyttöä (usein yhdessä alkoholin kanssa) ja useiden huumeiden, kuten amfetamiinien, ekstaasin ja lääkkeiden, sekakäyttöä sekä runsasta kannabiksen käyttöä.

Viraston mukaan EU:ssa arvioidaan olevan nykyään noin 1,5 miljoonaa huumeiden – lähinnä heroiinin – ongelmakäyttäjää. Määrä on pysynyt melko vakaana sitten viime vuoden raportin. Kaksi kolmasosaa näistä käyttäjistä ”täyttäneet riippuvuuden kliiniset tunnusmerkit”. Merkittävänä seikkana raportissa pidetään kuitenkin sitä, että ”heroiinin käyttäjistä on tulossa ikääntyviä henkilöitä, joilla on vakavia sosiaalisia ja psykiatrisia ongelmia”.

EMCDDA:n mukaan huumeiden ongelmakäytöllä tarkoitetaan ”opiaattien, kokaiinin ja/tai amfetamiinien suonensisäistä tai pitkäaikaista käyttöä”. Virasto on pannut lisäksi merkille, että heroiinin vuoksi hoitoon hakeutuvat ovat yleisesti ottaen vähenemässä, kun taas kokaiinin tai kannabiksen käytön vuoksi hoidettavia – etenkin nuoria – on jonkin verran aiempaa enemmän.

Heroiinin kokeilijoiden määrä on pysynyt yleisesti ottaen alhaisena (1–2 prosenttia nuorista aikuisista), ja koulututkimusten mukaan oppilaat suhtautuvat erittäin varovaisesti heroiinin käyttöön. Raportin mukaan tämä on todennäköisesti seurausta huumeiden väärinkäyttäjän stereotyyppisestä kielteisestä kuvasta sekä siitä, että juuri heroiini tavataan yhdistää kuolemaan ja tauteihin.

Raportissa todetaan kuitenkin, että ”heroiinin käyttäjät ovat ajanvietemielessä runsaasti amfetamiineja, ekstaasia tai muita huumeita käyttäviä nuoria. Muita riskiryhmiä ovat syrjäytyneet vähemmistöt, kodittomat nuoret, laitoksissa asuvat nuoret ja nuoret rikoksenteijät, vangit (erityisesti naisvangit) sekä seksityöläiset.”

Havaittavissa on toinenkin suuntaus. ”Suonensisäisesti käyttävien osuus hoidetuista heroiinin käyttäjistä laski useissa maissa 1990-luvulla, eikä se ole nousussa. Suonensisäisesti

http://www.emcdda.org/publications/publications_annrep.shtml

käyttävien osuus uusista heroiinin väärinkäyttäjistä verrattuna kaikkiin heroiiniasiakkaisiin on sekin selvästi pienempi kaikissa maissa, joista tietoja on saatavissa.”

Huumeiden runsas sekakäyttö lisääntyy

Raportista kuvastuu entistä suurempi huolestuneisuus huumeiden runsaasta sekakäytöstä ekstaasin käyttäjien keskuudessa ja ”rave-kulttuurissa”.

Viraston mukaan ”huumeiden käyttöön viikonloppuna tai ajanvietemielessä liittyy entistä useammin laittomien huumeiden ja laillisten päihteiden, kuten alkoholin ja rauhoittavien lääkkeiden, sekakäyttö. Kokaiinin käyttö on lisääntynyt huomattavasti, ja siihen liittyy usein runsasta alkoholinkäyttöä.” *Lisäksi* ”sytytinnesteiden, aerosolien ja liimojen väärinkäyttö on koululaisten keskuudessa yleensä yleisempää kuin amfetamiinien tai ekstaasin käyttö, ja joissakin maissa se on lisääntymässä.”

Huoli tartuntataudeista

Tänään julkaistun raportin mukaan suonensisäisiä huumeita käyttävien uudet aids-tapaukset vähenevät edelleen **Ranskassa**, **Italiassa** ja **Espanjassa**. Viraston näkemyksen mukaan yhtenä syynä tähän laskuun ovat 1990-luvun loppupuolella kehitetyt, uudet HIV:n hoitomenetelmät. Aids-tapaukset lisääntyvät kuitenkin yhä **Portugalissa**, kun taas HIV-tartuntojen määrä on kasvanut voimakkaasti **Suomessa**, mikä johtanee lähitulevaisuudessa aids-tapausten kasvuun.

Raportissa **Portugalin** ja **Suomen** tilannetta pidetään vakavana. ”Huolestuttavaa on riskikäyttäytyminen, joka voi johtaa tartuntaan. Riskiryhmiä ovat seuraavat: suonensisäisesti huumeita käyttävät nuoret, jotka eivät ole olleet aiempien valistuskampanjoiden piirissä; naiset, joilla injektiovälineiden lainaaminen on yleisempää kuin miehillä; suonensisäisen heroiinin käyttäjät, jotka käyttävät myös kokaiinia; vankilassa olevat huumeiden käyttäjät.”

Suonensisäisiä huumeita käyttävistä HIV-tartunnan saaneita on eniten **Espanjassa** (32 prosenttia) ja **Portugalissa** (27 prosenttia). Kahdessa kolmasosassa EU:n jäsenvaltioista luku on kuitenkin alle 5 prosenttia, **Yhdistyneessä kuningaskunnassa** vain prosentti.

Viraston raportin mukaan HIV-tartuntojen levinneisyys näyttää useimmissa maissa vakiintuneen 1990-luvun puolivälin jälkeen. Sitä ennen se oli laskenut jyrkästi, kun 1980-luvulla suonensisäisesti huumeita käyttävien joukossa levinnyt ensimmäinen suuri epidemia oli ohitettu. Steriilien neulojen ja ruiskujen sekä kondomien saatavuuden helpottaminen, HIV-neuvonta ja -testaus sekä korvaushoito ovat auttaneet hillitsemään suonensisäisiä huumeita käyttävien HIV-tartuntoja.

Joillakin alueilla levinneisyys saattaa olla yhä kasvussa. **Suomessa** HIV-tapaukset ovat lisääntyneet huomattavasti suonensisäisesti huumeita käyttävien keskuudessa vuoden 1998 jälkeen. Vuoden 1998 lopussa paikallinen HIV-levinneisyys Lissabonin yhdessä ongelmakäyttäjryhmässä (jossa oli enimmäkseen suonensisäisiä käyttäjiä) oli 48 prosenttia. Määrä on suurempi kuin aiemmissa tutkimuksissa, mikä viittaa äskettäin tapahtuneisiin tartuntoihin.

EMCDDA:n mukaan näihin kasvusuuntauksiin liittyvät paikalliset olosuhteet eroavat toisistaan, mutta ne viittaavat kuitenkin siihen, että ”HIV-tartuntojen voimakas lisääntyminen tulevaisuudessa on hyvinkin mahdollista” sekä niillä alueilla, joissa tartuntoja on hyvin vähän eikä HIV:ta välttämättä pidetä välittömänä uhkana (kuten tapahtui **Suomessa**), että niissä riskiryhmissä, joita ehkäisevä huumetyö ei kunnolla tavoita.

Suonensisäisiä huumeita käyttävien hepatiitti C -tartuntojen määrä on erittäin suuri kaikkialla EU:ssa (valtaosin 60–80 prosenttia). Viraston käsityksen mukaan tämä johtuu siitä, että hepatiitti C tarttuu HIV:ta helpommin. HIV:n leviämisen torjuntaa tukeneet toimet eivät siis yksin riitä hillitsemään hepatiitti C:n leviämistä.

”Hepatiitti C -tartunnan yleisyyteen suonensisäisen huumeiden käytön vasta aloittaneilla on puututtava innovatiivisin keinoin. **EU:n** laajainen seurantajärjestelmä olisi myös tarpeen.”

Huumekuolemat

Raportissa todetaan, että opiaattikuoleman uhri on useimmiten noin 25–35-vuotias huumeita suonensisäisesti monta vuotta käyttänyt henkilö. Monissa **EU:n** jäsenvaltioissa tähän ryhmään kuuluvat henkilöt ovat selvästi yhä vanhempia. Esimerkiksi **Espanjassa** heistä vain 20 prosenttia oli yli 30-vuotiaita vuonna 1996, mutta vuonna 1998 vastaava osuus oli noussut 65 prosenttiin.

Äkillisten huumekuolemien määrät ovat vakiintuneet tai vähentyneet **Ranskassa, Saksassa ja Espanjassa** sekä jossakin määrin **Itävallassa ja Italiassa**. Sen sijaan **Kreikassa, Irlannissa ja Portugalissa**, joissa huumekuolemia oli 1990-luvun alussa erittäin vähän, määrä on lisääntynyt huomattavasti. **Ruotsissa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa** näitä kuolemia oli 1990-luvun alussa paljon, ja kasvu on jatkunut.

Raportissa todetaan, että joidenkin huumeidenkäyttäjiä koskeneiden joukkotutkimusten mukaan yliannostuksen ja aidsin aiheuttamat kuolemat ovat vähentyneet, mikä osoittaa, että jotkin kuolemista voidaan ehkäistä.

Tulokset osoittavat, että opiaattien käyttäjien kuolleisuus on jopa 20-kertainen yleisväestöön kuuluviin samanikäisiin verrattuna. Naisilla kuolleisuus voi olla yli 30-kertainen samanikäiseen naispuoliseen yleisväestöön verrattuna. Suonensisäisesti huumeita käyttävien kuolleisuusriski on 2–4 kertaa suurempi kuin niiden, jotka eivät käytä huumeita suonensisäisesti.

Hoitoon hakeutumisen muuttuvat suuntaukset

EMCDDA toteaa, että heroisiin vuoksi hoitoon hakeutuvien osuus on yleisesti ottaen vähenemässä, kun taas kokaiinin tai kannabiksen käytön vuoksi hoidettavien – etenkin nuorten – määrä on lisääntynyt jonkin verran. Sama suuntaus on havaittu monissa jäsenvaltioissa.

Amfetamiineja käyttävien asiakkaiden osuus on pieni, mutta uusissa asiakkaissa heitä on enemmän. ”Nämä vaihtelut voivat kuvata oikeita kehityskulkuja, mutta kannabiksen ja kokaiinin käyttäjien määrän lisääntyminen voi osittain johtua myös siitä, että opiaattiasiakkaiden osuus uusista hoitotapauksista on pienentynyt.”

Huumeiden ongelmakäyttö EU:n jäsenvaltioissa

Luxemburgissa näyttää olevan suhteessa eniten huumeiden ongelmakäyttäjiä – noin seitsemän käyttäjää tuhatta 15–64-vuotiasta kohden. Seuraavina ovat **Italia** (noin kuusi käyttäjää tuhatta henkeä kohden), **Yhdistynyt kuningaskunta** ja **Espanja** (noin viisi), **Irlanti** ja **Ranska** (noin neljä) sekä **Itävalta, Belgia** ja **Tanska** (noin kolme). **Suomen, Saksan, Alankomaiden ja Ruotsin** osuus on pienin: noin kaksi käyttäjää tuhatta henkeä kohden. **EU:n** naapurimaassa **Norjassa** osuus on neljä henkeä.

Viraston näkemyksen mukaan nämä luvut viittaavat siihen, että huumeiden ongelmakäytön laajuuden ja jäsenvaltioiden huumeepolitiikan välillä tuskin on suoraa yhteyttä, sillä maiden ongelmakäytön luvut vaikuttavat olevan samankaltaisia ja usein maltillisia riippumatta siitä, onko niiden huumeepolitiikka liberaalia vai rajoittavaa.

Tilanteeseen saattaa vaikuttaa se, sijaitseeko maa kuljetusreitillä varrella. Tällainen sijainti saattaa lisätä huumeiden paikallista saatavuutta sekä laskea hintaa etenkin, jos paikalliset välittäjät saavat maksunsa huumeissa käteisen sijaan.

Esimerkiksi **Italiassa** heroisiin ongelmakäyttö on levinnyt pohjoisesta etelään ja rajaseuduilta sisämaahan. ”Se näyttää Italiassa levinneen tärkeimpiä huumeiden kuljetusreitejä myöten (esimerkiksi **Balkanilta Kreikan** kautta **Pugliaan**) ja siirtyneen suurista kaupungeista pienempiin maaseutukaupunkeihin.”

Heroiinitakavarikot ja heroiinin hinta

Heroiinitakavarikkojen ja takavarikoitujen aineiden määrät ovat ”vakiintuneet kaikkialla **EU:ssa**, vaikka maiden välillä onkin eroja”.

Heroiinin katuhinta näyttää pysyvän vakaana joissakin maissa, kuten **Belgiassa, Irlannissa ja Luxemburgissa**, ja vakiintuvan laskun jälkeen toisissa, kuten **Saksassa, Espanjassa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa** halvan heroiinin (**Yhdistyneessä kuningaskunnassa** etenkin ruskean, poltettavan heroiinin) saatavuus on lisääntynyt.

Virasto toteaa lopuksi: ”Heroiinitakavarikkojen ja katuhintojen vaihteluita on vaikea tulkita maittain. Niihin saattavat vaikuttaa monenlaiset tekijät, kuten kuljetusreitit ja jakelutavat **EU:ssa** sekä heroiinin kysyntä. Ruskean heroiinin saatavuuden lisääntyminen saattaa johtua **Lounais-Aasian** tuotannon kasvusta. Vaikka heroiinin käyttö ja heroiiniriippuvuus pysyvätkin vakaina, tulosten mukaan tarjonnan vähentämiseen tähtäävät toimenpiteet ovat heikentäneet heroiinin saatavuutta sitä haluavien kannalta vain vähän.”

MUIDEN HUUMEIDEN SUUNTAUKSET

Yksi viidestä on kokeillut kannabista

Tänään julkaistun raportin mukaan yksi viidestä Euroopan kansalaisesta – eli vähintään 45 miljoonaa eurooppalaista – on kokeillut kannabista ainakin kerran. Viime vuoden arviosta määrä on kasvanut noin viisi miljoonaa. Noin 15 miljoonaa eli karkeasti ottaen 6 prosenttia kaikista 15–64-vuotiaista on kokeillut kannabista viimeisen vuoden aikana.

EMCDDA toteaa: ”Kannabis on edelleen helpoimmin saatavissa oleva ja eniten käytetty huume **EU:ssa**, ja 1990-luvulla sen käyttö on lisääntynyt selvästi.”

Viimeisten 12 kuukauden käyttöä koskevissa tilastoissa ensimmäisenä on **Yhdistynyt kuningaskunta (Englanti ja Wales)**, jossa yksi kymmenestä aikuisesta (eli miltei 10 prosenttia) on kokeillut kannabista. Myös **Espanjan** luvut ovat melko suuret (noin 7 prosenttia). Sen sijaan **Tanskassa**, jossa on **EU:n** jäsenvaltioista eniten ainakin kerran kannabista kokeilleita, vastaava määrä on vain 3 prosenttia. Kaikissa muissa **EU:n** jäsenvaltioissa, joista tietoja oli saatavilla, määrä on 5 prosenttia tai vähemmän.

Tämänpäiväisessä raportissa todetaan myös, että kannabiksen käyttö on tavallista yleisempää nuorissa ikäluokissa. Noin 25 prosenttia 15–16-vuotiaista ja lähes puolet (40 prosenttia) 18-vuotiaista on kokeillut kannabista. Nuoria aikuisia koskevat luvut vaihtelevat **Suomen ja Ruotsin** 17 prosentista **Yhdistyneen kuningaskunnan ja Tanskan** noin 40 prosenttiin. Useimmissa **EU:n** jäsenvaltioissa kuitenkin alle 10 prosenttia nuorista aikuisista on kokeillut kannabista viimeisen vuoden aikana. Viraston mukaan ”useimmat kannabista kokeilleet eivät jatka sen käyttöä pitempään”.

Kannabis on myös koululaisten eniten käyttämä laiton päihde, ja 1990-luvulla koululaisten kannabiksen käyttö lisääntyi huomattavasti miltei kaikissa **EU:n** jäsenvaltioissa. Ainakin kerran kokeilleiden määrä vaihtelee **Portugalin ja Ruotsin** 5–7 prosentista **Irlannin, Alankomaiden ja Yhdistyneen kuningaskunnan** 30–40 prosenttiin. Joissakin maissa liuottimien käyttö on kuitenkin tässä ikäryhmässä yleisempää. Esimerkiksi **Kreikassa** miltei 15 prosenttia 15–16-vuotiaista on kokeillut niitä, kun taas kannabista kokeilleita on vain 10 prosenttia.

Kokaiinin käyttö lisääntyy ja yleistyy

Viraston mukaan kokaiinia käytetään vähemmän kuin amfetamiineja tai ekstaasia, mutta sen käyttö lisääntyy – etenkin sosiaalisesti aktiivisissa ryhmissä – ja on leviämässä uusiin väestöryhmiin. Koko **EU:ssa** 1–6 prosenttia 16–34-vuotiaista ja 1–2 prosenttia koululaisista on kokeillut kokaiinia ainakin kerran, mutta joissakin tutkimuksissa luku on peräti 4 prosenttia 15–16-vuotiaista.

”Sosiaalisesti aktiivisten, työssäkäyvien ja kaupungeissa asuvien nuorten aikuisten ryhmässä käyttäjiä on tavallista enemmän”, **EMCDDA** toteaa. Lisäksi ”crackin polttamiseen liittyy vakavia ongelmia etenkin naispuolisilla seksityöläisillä”.

Amfetamiinien ja ekstaasin käyttö muuttuu

Viraston mukaan amfetamiinit ja ekstaasi ovat toiseksi käytetyimmät huumeet **EU:ssa**. 1–5 prosenttia 16–34-vuotiaista on käyttänyt niitä. Luvut ovat suurempia kapeammissa ikäryhmissä, mutta eivät yleensä ylitä 10:tä prosenttia. Yhdistyneen kuningaskunnan nuorista aikuisista kuitenkin 16 prosentin arvioidaan käyttäneen amfetamiineja. Raportissa todetaan, että näiden "[huumeiden] käyttö on siirtymässä [kaikkialla EU:ssa] suurista tanssitapahtumista erilaisiin maantieteellisesti hajanaisempiin klubeihin, baareihin sekä yksityisiin tilaisuuksiin." Kasvavaa huolta aiheuttavat runsaasta ekstaasin käytöstä mahdollisesti johtuvat hermostovauriot.

TÄMÄNPÄIVÄISEN RAPORTIN MUITA PÄÄKOHTIA

- **Ranska, Portugali, Espanja, Yhdistynyt kuningaskunta** sekä **EU** itse ovat hyväksyneet uusia huumausainestrategioita.

Nämä strategiat ovat muuttumassa entistä tasapainoisemmiksi: asianmukaista tiedottamista, ehkäiseviä toimia ja hoitoa korostetaan tarjonnan vähentämistä enemmän.

Huumerikoksesta rangaistaan yhä harvemmin vankilatuomiolla, ja sen sijaan sovelletaan muita lainsäädännön antamia mahdollisuuksia, jotka vaihtelevat yhdyskuntapalvelusta avo- tai laitoshiitoon.

- Kaikissa **EU:n** jäsenvaltioissa pidetään tärkeänä ehkäisevää päihdetyötä, jota tehdään kouluissa, vapaa-ajanviettopaikoissa sekä riskiryhmissä.

Internetin käyttö niin oppilaiden, opettajien kuin vanhempien koulutuksessa lisääntyy.

Joissakin maissa nuorisotyöntekijöille sekä yökerhojen ja baarien henkilökunnalle annettavaa ehkäisevää huumeiden koulutusta tehostetaan.

Muutaman viime vuoden aikana joissakin maissa on kiinnitetty huomiota toimiin, joiden kohderyhmänä ovat etnisiin vähemmistöihin kuuluvat nuoret. Huumeiden käyttö on varsin yleistä joissakin etnisissä ryhmissä, jotka joko kieliongelmiensa tai kulttuuritabujen vuoksi käyttävät hoitopalveluja tuskin lainkaan. Lupaavia vaihtoehtoja tarjoavat vertaisryhmiin perustuvat toimet, joissa on mukana etnisiä yhdistyksiä ja joissa tietoa tarjotaan oikealla kielellä.

- Ruiskunvaihto-ohjelmat leviävät eri puolille **EU:ta**, ja koska tietoisuus riskeistä heikkenee, tiedotusta suomenalaisen käytön vaaroista ollaan tehostamassa. Matalan kynnyksen palvelut yleistyvät kaikissa jäsenvaltioissa. Käyttäjien erityistarpeista ja käytettävissä olevista resursseista riippuen matalan kynnyksen palvelut tarjoavat ruokaa, juomaa ja hygienia-tiloja, psykososiaalista ja lääkinällistä tukea, puhtaita neuloja ja ruiskuja, yöpymispaikkoja sekä joskus metadonia.
- ”Piikityshuoneet”, joissa huumeita voi ottaa hygieenisissä ja valvotuissa olosuhteissa, ovat yhä kiistanalaisia. Jotkut ovat sitä mieltä, että ne tekevät huumeiden käytöstä laillista. **Saksassa** piikityshuoneita on perustettu neljään kaupunkiin vuoden 1994 jälkeen, mutta ne laillistettiin vasta helmikuussa 2000, kun huumausainelakia muutettiin ja annettiin puiteasetus, jolla säädettiin välineistöä ja hallintoa koskevista vähimmäisstandardeista. **Alankomaissa** piikityshuoneita on sen sijaan ollut jo useiden vuosikymmenten ajan. Hiljattain tällainen huone on avattu myös **Espanjaan (Madridiin)**.
- Kaikkialla **EU:ssa** on erityispalveluja naisia varten. Monet niistä on tarkoitettu raskaana oleville naisille ja äideille, joilla on nuoria lapsia, sekä naispuolisille seksityöläisille.
- Suuri osa **EU:n** jäsenvaltioiden vangeista on huumeidenkäyttäjiä, ja he saavat yhä useammin hoitoa, jolla pyritään estämään paluu laittomien huumeiden ja rikosten pariin. Useimmissa jäsenvaltioissa huumeiden ongelmakäyttäjiä on 20–50 prosenttia koko vankiväestöstä. Huumeiden käyttäjien osuus vangeista on kuitenkin joka tapauksessa suuri. Tämän vuoksi virasto pitää tärkeänä, että näille ihmisille annetaan hoitoa sekä vaihtoehto vankilatuomiolle.

Tutkimusten mukaan jotkut vangit aloittavat huumeiden käytön vankilassa. Ilmoituksia on tullut myös suonensisäisen käytön aloittamisesta vankilassa. Vaikka suonensisäisten huumeiden käyttö vaikuttaa harvinaisemmalta vankiloissa kuin niiden ulkopuolella, peräti 70 prosenttia joidenkin vankiloiden käyttäjistä lainaa toisilleen neuloja ja muita injektiovälineitä.

- Korvaushoito yleistyy – myös vankiloissa. Sekä asiakkaiden määrä että käytettävät aineet lisääntyvät.

Huomautus toimittajille

1. ***Vuosiraportti Euroopan unionin huumeongelmasta*** on ladattavissa keskiviikkona 11. lokakuuta klo 12.00 **EMCDDA:n** web-sivustolta:

http://www.emcdda.org/publications/publications_annrep.shtml

tai <http://emcdda.kpnqwest.pt>

2. Tänäpä julkaiſtavan raportin muita näkökohtia tarkaſtellaan kahdeſsa uutiiſtiedotteessa, jotka ovat myöſ ladattavissa keskiviikkona 11. lokakuuta klo 12.00 (CET) web-sivuſtolta:

<http://www.emcdda.org/press/press.shtml>

- ***Huumeita käyttävät naiset leimautuvat sosiaalisesti miehiä herkemmin (erityistiedote)***
- ***Korvaushoito yleistyy koko EU:ssa ”mutta on edelleen aliarvostettua ja hajanaista” (erityistiedote)***

• Yhteydenotot: Kathy Robertson, tiedottaja, Euroopan huumaſaineiden ja niiden väärinkäytön ſeurantakekuſ • Puhelin: ++ 351 21 811 3000 • Faksi: ++ 351 21 813 1711 •
• Sähköpoſti: Kathryn.Robertson@emcdda.org •
• EMCDDA, Rua da Cruz de Santa Apolónia 23–25, PT-1149-045 Lisboa, Portugal •
• Tietoja viraſtoſta ſaat myöſ web-sivuſtolta <http://www.emcdda.org> •